

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Спас Ташев,
член на научно жури, определено със Заповед № 1361 от 16.06.2026 г. на Ректора на
Югозападния университет „Неофит Рилски“

относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност), обявен в ДВ, бр. 36 от 17.04.2026 г.

Кандидат: доц. д.н. Владислав Александров Лазаров

I. Общо представяне на процедурата и кандидата

Настоящото становище е изготвено във връзка с участието ми като член на научното жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност), обявен за нуждите на Югозападния университет „Неофит Рилски“.

В конкурса участва един кандидат – доц. д.н. Владислав Александров Лазаров. Представените от кандидата документи дават основание да се направи извод, че процедурата е обезпечена с необходимия комплект материали за извършване на оценка съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Доц. д.н. Владислав Лазаров има последователно академично развитие в областта на националната сигурност. Той е защитил:

- образователната и научна степен „доктор“ с дисертационен труд на тема „Стратегически ресурси за поддържане на националната сигурност“. (2009 г.);
- научната степен „доктор на науките“ с труд на тема „Контролът над стратегическите ресурси и сигурността на малките държави“. (2016 г.)

Тази академична траектория показва ясно изразена изследователска специализация в областта на стратегическите ресурси, националната сигурност, енергийната сигурност, критичната инфраструктура и геополитическите зависимости.

Кандидатът има преподавателски опит в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, включително по дисциплини, пряко свързани с тематиката на конкурса. Той е автор на монографии, студии, учебник, статии и доклади, участвал е в научноизследователски проекти, има данни за цитирания и за успешно ръководени

докторанти. Тези обстоятелства очертават профил на изследовател и преподавател с натрупан академичен, експертен и организационен опит.

II. Изпълнение на минималните национални изисквания

От представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания и на изискванията на ЮЗУ „Неофит Рилски“ е видно, че доц. д.н. Владислав Лазаров изпълнява и надвишава изискуемите показатели за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

При минимално изискуеми 550 точки кандидатът декларира общо 1398,3 точки. Това значително превишаване на минималните наукометрични изисквания се формира от защитени дисертационни трудове, хабилитационен труд, научни публикации, цитирания, участие в научни и образователни проекти, ръководство на докторанти и други академични дейности. Налице е формално съответствие с нормативната рамка за заемане на академичната длъжност „професор“.

III. Оценка на научната продукция

За участие в конкурса доц. д.н. Владислав Лазаров представя хабилитационен труд – монографията „Геополитическият статус на Европейския съюз“, студия, учебник и научни публикации, които са тематично свързани с обявения конкурс. Научната продукция показва последователен интерес към няколко взаимно свързани проблемни полета: стратегически ресурси, геополитически трансформации, енергийна сигурност, критична инфраструктура, национална и международна сигурност, както и мястото на Европейския съюз в променящата се система на международните отношения.

Основният хабилитационен труд „Геополитическият статус на Европейския съюз“ е посветен на актуален и научно значим проблем. Темата е пряко свързана със съвременните трансформации на международната среда за сигурност, с променящия се баланс между основните геополитически играчи и с въпроса за способността на Европейския съюз да формулира и реализира собствена геостратегия.

Монографията е структурирана логично. В нея последователно се разглеждат връзката между международните отношения и геополитиката, статусът на основните геополитически играчи, проблемът за Европейския съюз като субект с ограничена геополитическа тежест и потенциалът на ЕС да се утвърди като глобален геополитически фактор. Особено важно място в изследването заема анализът на стратегическите ресурси като фактор за геополитическа трансформация. Това съответства пряко на тематичния обхват на конкурса.

Положителна страна на труда е стремежът на автора да изведе понятието „геополитически статус“ като аналитичен инструмент за оценка на мястото на Европейския съюз в международната система. Авторът не разглежда ЕС единствено като икономически или институционален съюз, а поставя въпроса за неговата способност да действа като самостоятелен стратегически и геополитически субект. Този подход има значение както за теорията на националната и международната сигурност, така и за практическото осмисляне на европейските политики в областта на ресурсите, отбраната, критичната инфраструктура и стратегическата автономия.

В хабилитационния труд се открояват няколко основни научни акцента. Първо, направен е опит за систематизиране на понятието „геополитически статус“ и за неговото прилагане към Европейския съюз, който не е държава в класическия смисъл на понятието. Второ, поставен е акцент върху йерархичния характер на геополитическата система и върху смяната на лидерството между основните геополитически играчи. Трето, стратегическите ресурси са разгледани като ключов елемент на националната, регионалната и глобалната сигурност. Четвърто, анализира се разминаването между потенциала на Европейския съюз и реалната му способност да провежда единна геополитическа стратегия.

Тези акценти показват, че хабилитационният труд има собствена концептуална рамка и е ориентиран към проблеми с висока актуалност. Изследването е особено релевантно в контекста на войната в Украйна, промените в трансатлантическите отношения, енергийната зависимост на Европа, конкуренцията за стратегически ресурси и засилващото се значение на критичната инфраструктура като обект и инструмент на политиката за сигурност.

Останалите публикации на кандидата допълват и разширяват тематичния обхват на хабилитационния труд. В тях се разглеждат въпроси, свързани с политиката на България за контрол и достъп до стратегически ресурси, защитата на критичната инфраструктура, енергийните решения на XXI век, глобалното съперничество, Черноморския басейн, кибер- и терористичните заплахи, както и организационни и управленски аспекти на сигурността. Налице е вътрешна тематична свързаност между отделните публикации, което позволява научната продукция на кандидата да бъде оценена като последователна изследователска програма.

Представеният учебник „Стратегически ресурси за националната, регионалната и глобалната сигурност“ има значение за учебния процес в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“. Той е пряко свързан с предметната област на конкурса и може да се използва при обучението на студенти и докторанти по дисциплини, свързани със стратегическите ресурси, сигурността и геополитиката.

IV. Оценка на научните приноси

Приемам, че представените от кандидата научни приноси са реално свързани с основните направления на неговата научна продукция. Те могат да бъдат обобщени в няколко групи.

На първо място, приносен характер има авторовият опит за концептуализиране на геополитическия статус като категория, чрез която да бъде анализирано мястото на основните геополитически играчи и специално на Европейския съюз в съвременната международна система.

На второ място, научно значим е анализът на стратегическите ресурси като основа на държавната мощ, на икономическата устойчивост, на енергийната сигурност и на способността за провеждане на ефективна политика за национална и международна сигурност.

На трето място, приносно значение има опитът да се свържат геополитическият анализ, ресурсната сигурност и проблемите на критичната инфраструктура. Тази връзка е особено важна, защото съвременните рискове за сигурността все по-често се проявяват не само чрез класически военни заплахи, но и чрез енергийни зависимости, кибератаки, прекъсване на доставки, уязвимост на транспортни и комуникационни системи и натиск върху ключови инфраструктурни обекти.

На четвърто място, практическа стойност имат изводите, свързани с необходимостта от по-цялостно планиране на националните способности, основано върху оценка на ресурсите, уязвимостите и стратегическите зависимости. Това има значение не само за академичния дебат, но и за експертното подпомагане на политики в областта на сигурността.

V. Преподавателска, научноорганизационна и експертна дейност

Доц. д.н. Владислав Лазаров има необходимия преподавателски опит по дисциплини, свързани с националната сигурност, стратегическите ресурси и демографските аспекти на сигурността. Представените данни за учебна дейност, научно ръководство на докторанти, участие в научни проекти, цитирания и експертна активност допълват положителната оценка за академичния му профил.

Особено важно е, че кандидатът съчетава академична подготовка с практически управленски и експертен опит в сферата на сигурността. Това е съществено предимство в професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, където връзката между теория, анализ и практическа приложимост има особено значение.

VI. Критични бележки и препоръки

Към представената научна продукция могат да бъдат отправени няколко препоръки, които не променят положителната ми оценка.

На първо място, в бъдещите си изследвания кандидатът би могъл да развие още по-ясно методологическата част на геополитическия анализ, включително чрез по-строго разграничаване между теоретичните, историческите и прогностичните равнища на изследване.

На второ място, с оглед на актуалността на темата за стратегическите ресурси, би било полезно част от бъдещите публикации да включват повече сравнителни емпирични данни, индикатори и измерими критерии за оценка на ресурсната зависимост и геополитическата уязвимост на държавите и съюзите.

На трето място, препоръчително е кандидатът да продължи да публикува резултатите от своите изследвания в международно видими издания, тъй като тематиката на стратегическите ресурси, критичната инфраструктура и геополитическия статус на ЕС има ясно изразена международна значимост.

Тези бележки имат характер на препоръки за бъдещо развитие и не поставят под съмнение научните качества на представената продукция.

VII. Заключение

Въз основа на представените материали, научната продукция, хабилитационния труд, изпълнението на минималните национални изисквания, преподавателския опит, научноорганизационната и експертната дейност на кандидата, давам **положителна оценка** за участието на доц. д.н. Владислав Александров Лазаров в конкурса.

Считам, че кандидатът притежава необходимите научни, преподавателски и професионални качества за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност).

На това основание предлагам на научното жури да избере доц. д.н. Владислав Александров Лазаров за заемане на академичната длъжност „професор“ в Югозападния университет „Неофит Рилски“ по професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност).

Дата: 29 юни 2026 г.

Изготвил становището:

проф. д.н. Спас Ташев

OPINION

by Prof. DSc Spas Tashev,
Member of the Scientific Jury appointed by Order No. 1361 of 16 June 2026 of the Rector of
South-West University “Neofit Rilski”

Subject: Competition for the academic position of “Professor” in Professional Field 9.1.
National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security), announced
in the State Gazette, issue No. 36 of 17 April 2026

Candidate: Assoc. Prof. DSc Vladislav Aleksandrov Lazarov

I. General Presentation of the Procedure and the Candidate

The present opinion has been prepared in connection with my participation as a member of the Scientific Jury in the competition for the academic position of “Professor” in Professional Field 9.1. National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security), announced for the needs of South-West University “Neofit Rilski”.

One candidate has applied for the competition – Assoc. Prof. DSc Vladislav Aleksandrov Lazarov. The documents submitted by the candidate provide sufficient grounds to conclude that the procedure is supported by the required set of materials for evaluation in accordance with the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, the Regulations for its implementation, and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff of South-West University “Neofit Rilski”.

Assoc. Prof. DSc Vladislav Lazarov has demonstrated consistent academic development in the field of national security. He acquired:

- the educational and scientific degree “Doctor” with a dissertation entitled “Strategic Resources for Maintaining National Security”. (2009);
- the scientific degree “Doctor of Sciences” with a dissertation entitled “Control over Strategic Resources and the Security of Small States”. (2016)

This academic trajectory shows a clearly defined research specialization in the field of strategic resources, national security, energy security, critical infrastructure and geopolitical dependencies.

The candidate has teaching experience in Professional Field 9.1. National Security, including in disciplines directly related to the subject area of the competition. He is the author of monographs, studies, a textbook, articles and conference papers; he has participated in research projects, has registered citations, and has supervised successfully defended doctoral students. These circumstances outline the profile of a researcher and lecturer with accumulated academic, expert and organisational experience.

II. Fulfilment of the Minimum National Requirements

The submitted reference regarding the fulfilment of the minimum national requirements and the requirements of South-West University “Neofit Rilski” shows that Assoc. Prof. DSc Vladislav Lazarov fulfils and exceeds the required indicators for occupying the academic position of “Professor” in Professional Field 9.1. National Security.

With a minimum requirement of 550 points, the candidate has declared a total of 1,398.3 points. This substantial excess over the minimum scientometric requirements is formed on the basis of defended dissertations, a habilitation monograph, scientific publications, citations, participation in scientific and educational projects, supervision of doctoral students, and other academic activities. There is formal compliance with the regulatory framework for occupying the academic position of “Professor”.

III. Evaluation of the Scientific Output

For participation in the competition, Assoc. Prof. DSc Vladislav Lazarov has submitted a habilitation work – the monograph “The Geopolitical Status of the European Union”, a study, a textbook, and scientific publications thematically related to the announced competition. The scientific output demonstrates a consistent interest in several interrelated problem fields: strategic resources, geopolitical transformations, energy security, critical infrastructure, national and international security, and the place of the European Union in the changing system of international relations.

The main habilitation work, “The Geopolitical Status of the European Union”, is devoted to a topical and scientifically significant problem. The topic is directly related to the contemporary transformations of the international security environment, the changing balance among the major geopolitical actors, and the question of the European Union’s capacity to formulate and implement its own geostrategy.

The monograph is logically structured. It consistently examines the relationship between international relations and geopolitics, the status of the major geopolitical actors, the problem of the European Union as a subject with limited geopolitical weight, and the potential of the EU to establish itself as a global geopolitical factor. The analysis of strategic resources as a factor of geopolitical transformation occupies a particularly important place in the study. This corresponds directly to the thematic scope of the competition.

A positive feature of the work is the author’s effort to introduce the concept of “geopolitical status” as an analytical instrument for assessing the place of the European Union in the international system. The author does not examine the EU solely as an economic or institutional

union, but raises the question of its capacity to act as an independent strategic and geopolitical subject. This approach is important both for the theory of national and international security and for the practical understanding of European policies in the fields of resources, defence, critical infrastructure and strategic autonomy.

Several main scientific emphases can be identified in the habilitation work. First, the author attempts to systematise the concept of “geopolitical status” and to apply it to the European Union, which is not a state in the classical sense of the term. Second, emphasis is placed on the hierarchical character of the geopolitical system and on the change of leadership among the major geopolitical actors. Third, strategic resources are examined as a key element of national, regional and global security. Fourth, the study analyses the discrepancy between the potential of the European Union and its actual capacity to conduct a unified geopolitical strategy.

These emphases show that the habilitation work has its own conceptual framework and is oriented towards issues of high relevance. The study is particularly relevant in the context of the war in Ukraine, changes in transatlantic relations, Europe’s energy dependence, competition for strategic resources, and the growing importance of critical infrastructure as both an object and an instrument of security policy.

The candidate’s other publications complement and expand the thematic scope of the habilitation work. They examine issues related to Bulgaria’s policy for control and access to strategic resources, the protection of critical infrastructure, energy solutions of the twenty-first century, global rivalry, the Black Sea region, cyber and terrorist threats, as well as organisational and managerial aspects of security. There is an internal thematic coherence among the individual publications, which allows the candidate’s scientific output to be assessed as a consistent research programme.

The textbook “Strategic Resources for National, Regional and Global Security” is significant for the educational process in Professional Field 9.1. National Security. It is directly related to the subject area of the competition and can be used in the training of students and doctoral students in disciplines related to strategic resources, security and geopolitics.

IV. Evaluation of the Scientific Contributions

I accept that the scientific contributions presented by the candidate are genuinely related to the main directions of his scientific output. They can be summarised in several groups.

First, the author’s attempt to conceptualise geopolitical status as a category through which the place of the major geopolitical actors, and particularly of the European Union, in the contemporary international system can be analysed has a contributory character.

Second, the analysis of strategic resources as a foundation of state power, economic resilience, energy security and the capacity to conduct an effective national and international security policy is scientifically significant.

Third, the attempt to link geopolitical analysis, resource security and the problems of critical infrastructure has contributory value. This connection is particularly important because contemporary security risks increasingly manifest themselves not only through classical military threats, but also through energy dependencies, cyberattacks, supply disruptions, vulnerabilities of transport and communication systems, and pressure on key infrastructure facilities.

Fourth, the conclusions related to the need for more comprehensive planning of national capabilities, based on an assessment of resources, vulnerabilities and strategic dependencies, have practical value. This is important not only for academic debate, but also for the expert support of policies in the field of security.

V. Teaching, Scientific-Organisational and Expert Activity

Assoc. Prof. DSc Vladislav Lazarov has the necessary teaching experience in disciplines related to national security, strategic resources and demographic aspects of security. The presented data on teaching activity, doctoral supervision, participation in research projects, citations and expert activity complement the positive assessment of his academic profile.

It is particularly important that the candidate combines academic training with practical managerial and expert experience in the field of security. This is a significant advantage in Professional Field 9.1. National Security, where the relationship between theory, analysis and practical applicability is of particular importance.

VI. Critical Remarks and Recommendations

Several recommendations may be addressed to the submitted scientific output, without altering my positive assessment.

First, in his future research the candidate could further develop the methodological part of geopolitical analysis, including through a clearer distinction between the theoretical, historical and prognostic levels of research.

Second, given the relevance of the topic of strategic resources, it would be useful for part of his future publications to include more comparative empirical data, indicators and measurable criteria for assessing the resource dependence and geopolitical vulnerability of states and alliances.

Third, it is advisable for the candidate to continue publishing the results of his research in internationally visible journals and editions, since the topics of strategic resources, critical infrastructure and the geopolitical status of the EU have clearly expressed international significance.

These remarks are recommendations for future development and do not call into question the scientific qualities of the submitted output.

VII. Conclusion

On the basis of the submitted materials, the scientific output, the habilitation work, the fulfilment of the minimum national requirements, the candidate's teaching experience, scientific-organisational and expert activity, I give a **positive assessment** of the participation of Assoc. Prof. DSc Vladislav Aleksandrov Lazarov in the competition.

I consider that the candidate possesses the necessary scientific, teaching and professional qualities for occupying the academic position of "Professor" in Professional Field 9.1. National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security).

On these grounds, I propose to the esteemed Scientific Jury to elect Assoc. Prof. DSc Vladislav Aleksandrov Lazarov to the academic position of "Professor" at South-West University "Neofit Rilski" in Professional Field 9.1. National Security (Strategic Resources for National, Regional and Global Security).

Date: June, 29, 2026

Prepared by:

Prof. DSc Spas Tashev